

Helsingin Urkukesän konsertti

MA 30.6.2025 KLO 19
Kallion kirkko

OLLI PYYLAMPI
urut | organ

KÄSIOHJELMA | PROGRAMME

2025

DIETRICH BUXTEHUDE
(1637–1707)

Praeludium in g BuxWV 149

VINCENT LÜBECK
(1654–1740)

Ich ruf zu Dir, Herr Jesu Christ

ARVO PÄRT
(1935–)

Annum per Annum

JOHANN SEBASTIAN BACH
(1685–1750)

Trio in d BWV 583

FELIX MENDELSSOHN
(1809–1847)

Sonata B-dur op. 65/4
Allegro con brio
Andante religioso
Allegretto
Allegro maestoso e vivace

Olli Pyylampi, urut | organ

KONSERTTI | CONCERT MA 30.6.2025 klo 19 | MON. JUNE 30TH AT 7^{PM}.

OLIN TOUKOKUUSSA Pohjois-Saksassa tutustu-
massa lukuisiin 1600–1700-lukujen vaihteessa raken-
nettuihin barokkiurkuihin. Urkujen rakentaja oli eräs
barokin ajan kuuluisimmista urkurakentajista, **Arp
Schnitger** (1648–1719). Hänen soitintensa jalo ja vä-
rikäs sointi inspiroivat minua tämän konsertin ohjel-
man suunnittelussa. Soitankin koko konsertin kirkon
kuoriuruilla, jotka on rakennettu pitäen esikuvana
juuri tätä samaa urkutyyliä.

Aloitan tänään pohjoissaksalaisen urkubarokin suu-
rimman mestarin, lyypeckiläisen **Dieterich Buxte-
huden** *g-molli-preludilla*. Sen sisältämät kaksi fuugaa
kuuluvat minusta säveltäjänsä kauneimpiin onnistu-
neiden teemojensa ansiosta.

Vincent Lübeck toimi urkurina muun muassa
hansakaupunki Stadessa. Soitin siellä toukokussa juu-
ri niitä samoja suuria *Schnitger-urkuja*, joiden äärellä
Lübeck työskenteli. Siksi halusinkin valita ohjelmaan
hänen merkittävimmän meille säilyneen urkusävel-
lyksensä, koraalifantasian virrestä *Ich ruf zu Dir*. Sta-
den urut ovat toki merkittävästi Kallion kuoriurkuja
suuremmat, mutta pyrin valitsemaan esitykseni ää-
nikertayhdistelmät tänään Staden urkujen soinnin ja
mahdollisuuksien hengessä.

Koraalifantasia on laaja sävellysmuoto, jossa jokai-
sesta virsimelodian säkeestä luodaan erikseen aina
yksi sävellyksen jakso. Kyse on nimenomaan melodi-
an käyttämisestä materiaalina kuvioimalla ja muunte-
lemalla sitä monin eri tavoin – ei niinkään virren teks-
tin kuvailemisesta musiikin keinoin.

Tyypillisiä piirteitä barokin koraalifantasioille ovat
muun muassa sooloäänien siirtyminen usein ylim-

mästä äänestä alempiin ääniin sekä kaikuefektit. Fantasiat päättyvät tavanomaisesti erilliseen “halleluja-jaksoon”. Näin tapahtuu myös tässä sävellyksessä. Liitän oheen suomalaisesta virsikirjastamme saman virren, jonka melodiasta voi halutessaan koettaa seurata fantasian etenemistä.

1. Mä huu-dan, Kris-tus, si-nu-a nyt
Mun us-ko-a-ni vah-vis-ta, mua

ah-dis-tuk-sis-sa-ni. Mun tur-va-ta suo
au-ta tus-kis-sa-ni.

hy-vyy-tees, sä ar-moi-nen oot ai-van myös

al-la vai-van. Mua joh-da to-tuu-

tees ja hoi-da tiel-lä tai-vaan.

Kontrastina muulle ohjelmalle soitan seuraavaksi yhden **Arvo Pärtin** urkuteoksista. Pärt nimittäin viettää tänä vuonna 90-vuotispäiväänsä. Tämäkin teos kytkeytyy täysin Saksaan, sillä se on sävelletty Speyerin tuomiokirkon 950-vuotisjuhliin vuonna 1980. Teos alkaa johdannolla ja päättyy codaan. Niiden välissä olevat viisi osaa kuvaavat Pärtin persoonallisella sä-

velkielellä messun pysyviä osia (*Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei*) ja niiden jatkuvuutta Speyerin tuomiokirkon pitkässä historiassa ja tulevaisuudessa.

Leipzigissa uransa huipentaneelta **Johann Sebastian Bachilta** olen valinnut konserttiin harvoin soitetun, kauniin *Trion d-mollissa*. Tämän sävellyksen alkuperää ei ole täysin pystytty vahvistamaan ja se saattaa olla myös jonkin muun saman ajan säveltäjän käsialaa. Mielestäni se on joka tapauksessa hyvin Bach-tyylinen ja siksi myös niin korkeatasoinen sävellys, etten osaa epäillä sen aitoutta lainkaan.

Konsertin lopuksi siirrymme romantiikan aikaan myös Leipzigissa vaikuttaneen **Felix Mendelssohnin** musiikin myötä. Vaikka hänen sonaattinsa on sävellys vuodelta 1845, linkittyy se barokin aikaan ja urkuihin kahdellakin eri tavalla. Ensinnäkin Mendelssohn ihaili kovasti barokin ajan musiikkia ja tämä näkyy ja kuuluu selvästi hänen urkusävellyksissään. Hän oli myös aloittamassa niin kutsuttua Bach-renessanssia eli Bachin teosten esittämistä uudelleen. Toiseksi tiedämme, että Mendelssohn piti kovasti barokkityylisistä uruisista ja soitti niitä mielellään aina kun mahdollista. Hän myös soitti kaikki kuusi urkusonaattiaan hyvin barokkihenkisillä uruilla esitellessään niitä kriitikko **William Rockstrolle** (1823–1895).

Olli Pyylampi

Musiikin tohtori, director musices **OLLI PYYLAMPI** opiskeli urkujensoittoa Sibelius-Akatemiassa professori Olli Porthanin johdolla ja Amsterdamin konservatoriossa opettajanaan Pieter van Dijk. Vuonna 2019 Olli Pyylampi valmistui musiikin tohtoriksi Taideyliopiston Sibelius-Akatemian taiteilijakoulutuksesta aihealueenaan saksalaiseen urkumusiikkiin liittyvät esittämiskäytännöt.

Pyylampi voitti toisen palkinnon Kotkan kansainvälisessä urkukilpailussa vuonna 2005. Hän on konserttoinut solistina eri puolella Suomea sekä Hollannissa, Itävallassa, Ruotsissa, Saksassa ja Venäjällä. Hän on myös tehnyt yhteistyötä kamarimuusikkona ja säestäjänä useiden kuorojen, instrumentalistien ja laulajien kanssa sekä avustanut usein kosketinsoittajana Suomen Kansallisoopperan orkesterissa.

Olli Pyylampi työskentelee Helsingin Kallion seurakunnan pääurkurina. Lisäksi hän toimii urkumusiikin tuntiopettajana Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa. Hänen erityinen kiinnostuksen kohteensa on urkujenrakennus ja hän onkin työskennellyt asiantuntijana useissa urkujenrakennusprojekteissa. Hän kuuluu Helsingin seurakuntayhtymän urkutoimikuntaan ja toimii Kirkkohallituksessa sekä urkuasiantuntijaryhmän puheenjohtajana että kulttuuriperinnön neuvottelukunnan jäsenenä. Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli on myöntänyt hänelle vuonna 2023 director musices -arvonimen ansioista kirkkomuusikkona ja urkurina.

IN MAY, I VISITED Northern Germany to explore numerous Baroque organs built around the turn of the 17th and 18th centuries. The organ builder was one of the most renowned organ builder of the Baroque era, **Arp Schnitger** (1648–1719). The noble and colorful sound of his instruments served as a major inspiration for the program of this concert. Accordingly, I will perform the entire concert on the church's choir organ, which was built with this very same organ style as its model.

I will begin today's concert with a *G minor prelude* by **Dieterich Buxtehude**, the greatest master of North German organ Baroque, who worked in Lübeck. The two fugues it contains are, in my opinion, among the composer's finest, thanks to their beautiful and well-crafted themes.

Vincent Lübeck served as an organist in the Hanseatic city of Stade, among other places. In May, I had the opportunity to play the very same large *Schnitger organ* in Stade that Lübeck himself worked on. That is why I wanted to include in the program his most significant surviving organ composition: the chorale fantasia on the hymn *Ich ruf zu Dir*. While the Stade organ is considerably larger than the choir organ here in Kallio, I have aimed to choose my registration combinations today in the spirit of the sound and capabilities of the Stade instrument.

The chorale fantasia is an expansive musical form in which each verse of the chorale melody forms the basis for a separate section of the composition. It is primarily about using the melody as material to be ornamented and varied in many ways — rather than portraying the hymn text musically.

Typical features of Baroque chorale fantasias include

the solo line often moving from the upper voice to lower ones and the use of echo effects. These fantasias typically conclude with a distinct “hallelujah section,” as does this particular work. I have included the same hymn from the Finnish hymnal, so that listeners who wish may follow the progression of the fantasia through the melody.

1. Mä huu-dan, Kris-tus, si - nu - a nyt
Mun us - ko - a - ni vah - vis - ta, mua

ah - dis - tuk - sis - sa - ni.
au - ta tus - kis - sa - ni. Mun tur - va - ta suo

hy - vyy-tees, sä ar - moi-nen oot ai - van myös

al - la vai - van. Mua joh - da to - tuu-

tees ja hoi - da tiel - lä tai - vaan.

As a contrast to the rest of the program, I will next perform one of **Arvo Pärt's** organ works. Pärt is celebrating his 90th birthday this year. This particular piece is also closely tied to Germany, as it was composed for the 950th anniversary of Speyer Cathedral in 1980. The work begins with an introduction and ends with a coda. Between these are five sections that portray the fixed parts of the Mass (*Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei*) through Pärt's distinctive

musical language, reflecting their continuity throughout the long history and future of Speyer Cathedral.

From **Johann Sebastian Bach**, whose career culminated in Leipzig, I have chosen the rarely performed but beautiful *Trio in D minor*. The origin of this piece has not been fully confirmed, and it may even be the work of another composer from the same era. In my view, however, the piece is so stylistically close to Bach — and of such high musical quality — that I have no reason to doubt its authenticity.

The concert concludes with a return to the Romantic era, through the music of **Felix Mendelssohn**, who was also active in Leipzig. Although his sonata dates from 1845, it connects to the Baroque era and its organs in two ways. First, Mendelssohn deeply admired Baroque music, and this is clearly reflected in his organ works. He also helped initiate the so-called Bach revival — the renewed performance of Bach's music. Second, we know that Mendelssohn had a particular fondness for Baroque-style organs and played them whenever possible. He even performed all six of his organ sonatas on instruments with a Baroque character when presenting them to the critic **William Rockstro** (1823–1895).

Olli Pyylampi (transl. with AI)

Doctor of Music, director musices **OLLI PYYLAMPI** studied organ performance at the Sibelius Academy under Professor Olli Porthan and at the Conservatorium van Amsterdam with Pieter van Dijk. In 2019, he earned his Doctor of Music degree from the University of the Arts Helsinki's Sibelius Academy, with a focus on performance practices in German organ music.

Pyylampi won second prize at the Kotka International Organ Competition in 2005. He has performed as a soloist across Finland as well as in the Netherlands, Austria, Sweden, Germany, and Russia. He is also an active chamber musician and accompanist, collaborating with numerous choirs, instrumentalists, and singers, and frequently performs as a keyboardist with the Finnish National Opera Orchestra.

Olli Pyylampi currently serves as principal organist of the Kallio Parish in Helsinki and teaches organ music part-time at the Sibelius Academy. He has a particular interest in organ building and has worked as an expert in several organ construction projects. He is a member of the organ committee of the Helsinki Parish Union and serves both as chair of the national organ advisory group and as a member of the cultural heritage advisory board under the Church Council. In 2023, the Cathedral Chapter of the Diocese of Helsinki awarded him the honorary title *director musices* in recognition of his distinguished work as a church musician and organist.

SEURAAVAT KONSERTIT

Next concerts

TI 1.7.2025 KLO 12

Vanha kirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Anni Nousiainen
urut | organ

TUE. JULY 1ST AT NOON

Old Church

TI 1.7.2025 KLO 17

Johanneksen kirkko

"Five O'Clock Organ"

Dag-Ulrik Almqvist
urut | organ

TUE. JULY 1ST AT 5 P.M.

St. John's Church

KE 2.7.2025 KLO 12

Tuomiokirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Anssi Pyykkönen
urut | organ

WED. JULY 2ND AT NOON

The Cathedral

KE 2.7.2025 KLO 19

Vanha kirkko

Jimi Järvinen
urut | organ

WED. JULY 2ND AT 7 P.M.

Old Church

TO 3.7.2025 KLO 12

Kallion kirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Lunch Music"

Simon Djupsjöbacka
baritoni | baritone

THU. JULY 3RD AT NOON

Kallio Church

Fiona Chow
urut | organ

PE 4.7.2025 KLO 12

Tuomiokirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Sakari Väkevä
urut | organ

FRI. JULY 4TH AT NOON

The Cathedral

SU 6.7.2025 KLO 19

Tuomiokirkko

Tomi Satomaa
urut | organ

SUN. JULY 6TH AT 7 P.M.

The Cathedral

MA 7.7.2025 KLO 12

Suomenlinnan kirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Iina Katila
urut | organ

MON. JULY 7TH AT NOON

Suomenlinna Church

MA 7.7.2025 KLO 19

Kallion kirkko

Julia Tamminen
urut | organ

MON. JULY 7TH AT 7 P.M.

Kallio Church

INFO

Helsingin Urkukesä on vuosittain kesä-elokuussa järjestettävä, erityisesti urkumusiikkiin keskittyvä kansainvälinen festivaali. Erilaisia konsertteja järjestetään yli 100 kpl. Festivaali järjestetään yhteistyössä Helsingin Seurakuntayhtymän sekä Tuomiokirkko-, Kallion- ja Johannes Församling -seurakuntien kanssa.

urkukesä.fi

Svenska
kulturfonden

Helsingin kulttuurikeskus

SUOMEN⁺
EV. LUT.
KIRKKO

KIRKKO HELSINGISSÄ